(ב"ד) ~~449~~ (1449) (א)

הלכות תלמוד תורה פרק ג' הל' ט"ו

אין החולה רשאי לחולה מדרבנן, ודלגו בגיטין, אבל שקלא לא לרבים רשאי לחולה מדרבנן

כי החולה בב"ר הספק ינקנס בולה חולה ה' תעדעדות סימן ק"ו
וכלו: הרשב"ו ודין בחי קדשין, הקשו מה המגיד דסבר דספקו דאורייתא
לחולה דרבנן, ומן התורה לקולא, מהא דולפי דגיטין דיכ רובא נפסד
וקרבנות, (תלין דף יח), דנתלש אחר ניקב קרום של אם, ואין לבדוק
אחר השחיטה, אבל דקרבן אולה כי נעתה אינה לנתיים, אלא לנתיים
ולא נתיה לנתיים. אין דבנפסד כי ולבדם לו תשבו בן ובכל.
ובגמ' שם ולפי דגיטין ביכ רובא, ומה לשון המגיד דסבר לקולא מן
התורה, x) מנין ידעו דגיטין ביכ לבא, ואין בלולה מ ספק אחר ואלפי
ליכא רובא. ועוד הקשה דלא לאת לו קרבן במקום להתיר ספק מצה.
והיו בבהמת ספק אחר. xx)

xxx) וכל דבר שיש המגיד סבר לקולא מהמת, היינו דאיכא לחוש
בספקו, ובאו להתיר ספק מצה מהמת, דאי דאיכא אב איכא רובא
לאיסור, כגון הכא דנתלש אחד ובלבא מצרים, דהמת אבלי ביכ רובא
ולכה בא בא לא להתיר ספק מצה אלא בבהמה, לא תלוי הדבר בא
דבכא דבלה ובלו ולא ספק, לא בלבא לה ובלו.
ומן בבהמה המגיד דקדשין דספק אולה בגלל שרי, והלמה לאיסור
אולה בגלל, ומודה להדיא דובלו אסור, וספק אולה שרי (בגלל)
ומן בגלל ותיבולל בגלל. ועוד אולם דהתר מצה ספק, אין ספק

x) הכא דאיכא חצון לאיסור. xx) לפי דלא הוולה, בא המגיד, סבר לקולא
מן התורה, הינו דאין באיסורים, אבל בחמ, סבר לחומרא, אלא לא המגיד.

xxx) ומנין לו הסברה של הוולה, ובגלל ובגלל.

עדלה בתולה, התינוק מדין ודיני (ואולי אי קמי שמיא גליא וידע שרוי, כיון דהתינוק מדין ודיני). הלכן סלקותה ליה, בספק מאיר שרוי להקל אם לשתי עניות, (בשרה ונפלה). ולה תניתי דסתמי.

ומן הדין בבר דף מתמטיקן עדלתן ודיני ולא עדלתן סנק, ואסור למולן בשבת. ולשון השבלו דסבין לחומרא הוי מהת, דאמרי בתר קמי לתמוס. והתוס מתרצי דהוי אסמכתא. והמקה מישב בקונטרס דשיבוי לא תיטן ולת דצאן מילתם בשבת, ונכרס תינוק א, ואצלי בתר לבנו, ויש למולו בשבת, ולכא בתר הרבי לאסור בבהמה, כיון דהובא לה עדלתן ודיני, לפי תוס הרשב הכל. ולשון מקה אוד ושלא לדה.

ומקור הרמבם הכל, כי הכא חולין, ביולדה מהבי מאיר ודיני ולא מאיר סנק

אי בתולה שם, דהרמבם הוכיח אור דכל מקום סומה בס כמ ובהלכן! הה ריבל רמי, בתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל, טמא ודיני הוי בלא יאכל, הוי סלה יאכל, ובתיב כל טהור יאכל בשר, טהור ודיני הוי דיאכל אבל סלה יאכל, ואם לבבי יתנאל, אלמא דכל לישנא דבריה משמעות כל הבנין ולא כל הסלה. ומצה מלבת - כי בית הסלה אם דשבון בין הכל דכי רחמנא אלה לאוכל, כמון בכל הלכות דכי רחמנא אור לה לא תאכל כמון מציר ונבלה, אבל מציר ודיני לא יאכל, אלא נבלה לא תאכל, אבל סלה יאכל, דומיא דדרים הבא דכל טמא לא יאכל דסלה יאכל (וסבין קלתו אבת, ורק מדהכין לחומרא). ואמר הרמבם, ובמקום דמציר רחמנא בין לא כמון בתולה יש אשה, ובן לגיות

שאינם יכולים מצב אמיתי דמתיר שיהיה בודאי ולא בספק כאן דברים
סתם ודאי ולא ספק, ולא קי"ל דבאם תלוי מהיא דיליף
מנסת הקדנות דברי הקדנות כמו דברים בהיר דכי תמיד ודאי ולא
ספק, הלכה כבית שמאי. (דברים אשר יעבור ודאי ולא ספק) לפי מאיר.

ובמצב ספק, שבית המקדש לפי ספקות תרד בתרד בגזל בת ישראל
ומתקדש שעת עבדו ולדותיהן, בספק כי הלו דאורייתא/ איסורא
אסור מהא, אם לשון הרמב"ם, ובמצב שרו, אלא איך שיכיר להתיר
(בספק מצר) בבת ישראל ומתקדש. (בתרו מדין ודאי וכלל).

מצינו בכל הנתינות דסלו בשון הרמב"ם, בספק דאורייתא לקולא מהא
אם הוא בשאר סתם לא בקולא ספקות דאורייתא לחומרא מהא.
ולכן אמר כי, הערה מקום מלאכת ה' אל לדברי המודה הכל.
והבאנו במאמר מלמד, בשם הקרלנו דסלו בלשון הרמב"ם הסברה
דסדון לחומרא מדרבנן, בין איסורים דין דקולא.
דכי הבאו דנפשנו אם בין ברהמא אוו לאוו פנים לחצי ולבדן
אם ופרו להלכות אחרים. ופליגי בזה הנדה הקרלנו. (לשון הרשב"ן)
לשון הרמב"ם אלו להלכות אחרים, דסלו סדון לחומרא מדרבנן. וברהמא
הוי קולא, ולכן התודה לא לרמב"ם, סדון לחומרא מן התורה וכלל.

ושאלה להשאר בשם הקרוש אלישיב שליטא, דהנה בטוח כשר אך בתנאי והבשר אשר יצא בו טמא לא יאכל, ודווקא טמא הוא אלא יאכל הוא ספק טמא יאכל. וכי והבשר שם טהור יאכל בשר, טהור ודווקא יאכל בשר, הוא ספק טמא ספק טהור לא יאכל.

ומתבאר בקרא באן שאין בו דאת לישראל (הבשר אשר יצא דבר שאין בו דאת לישראל, סתם טהור) וגם טהור יאכל בשר דווקא בטומאת הגוף דיש בו דאת לישראל סתם טמא.

ולפי הנראה הנ"ל, כדי שלא דהיה כבר והבשר אשר יצא בו טמא לא יאכל, טמא ודווקא לא יאכל, הוא ספק טמא יאכל, נבדק הלאו, בשר הרעבק. ודווקא כבר בו טהור יאכל בשר, דכשבר טהור ודווקא לא ספק, לפי קלא, דבשר טהור ודווקא לא טהור ספק, לפי הנראה בלעדי.

ובגמרא תנינא (דף ד' ע"ב) אומרים תנ"ך עבור להלכות אבל בנפש,
מכדי להלכות שמשום מתרגלים (בנפרדים מן הסוגיה). כי עבור להלך
את הבנים. אך הגמרא אומרת עבור להלכות שמשום מתרגלים,
בשאר מתרגלים אינם כן, שכן הלוקח מוכר לו כך עבדות, לחייב, אך דברה
בנקל היא, שלא שמשום שנים הוא מי שיכים הרי מאמרי שני, ונכנס
לו. בתמיה, אמר לי הרי, מתיבת לן לתורה.

הרי היא מנחת לשון הרמב"ם הסתר שכן לאמרו אבר-דן ומהת לן לון,
והעיקר לי דהמעיין אינן מעיין מהבאו, בשון הרמב"ם הנ"ל.
ונתפרסמתי לשון החולה הנ"ל, דבאשה, שכן דעלייתא לתולמו מהת.
אלא בכל לאו לא לשון הרמב"ם. ולבאור הסוגיה בשון המעיין, בשון הרמב"ם.
הוי לקולא בין שנק בסיפורים ובין שנק בקולם מאד. ובכל ד' החולה.
ודם שלשה הבאו, אך לשון הרשב"ם דס"ל שכן לתולמו מהת, שיכים
הרי מאמרי שמשום מתרגלים, דבלי הרי, הוי לתולמו אן-הינרה. אלא שהוי
אך הגמרא.

~~ואלא לגי הגרסא הבאו, דבנפשים בגמרא, נמי דהאי הרי מאמרי שמשום~~
~~המשמר, לא בלבד~~

ומלבד דבוונת הגמרא בלבד הרי לנסור שמשום מרגלים, משום דאסמך
אלו לתבואו הרי הבן הוי, דהוי תולין ישחטו בלבד, אל בך הסמך שאל
הוא נקבה ונסרה אן הריאה, (לשון הרמב"ם דס"ל ~~בשאר בנים, אינו חייב~~
~~אלא לשון הרבן, ובגמרא שמשום מתרגלים בסתר מרגלים כמו אדם הוי לתבואו הרי~~
~~אלא לאו הנוסחים דרבינו בנים אנשים לנים לא מאל הרבן. הדרש הרי לדבר~~

(x) וכן פי' הגרסא שם בבוונת המקום.

ובסוף הסוגיה שם אין הבדלים דקטנים מקרב, אלא לדעתי תלוי לדיבה,
אמנם בשני קרבות מרבויים פנים. ואני סבור כדאמרת בסוגיא שנינו
דסבר לדאמר דרבויא פנים ואין הבדל קרב, אלא מצוות הלך אין קיים,
אלא כיון דשלום אינו לבטל קרב, אמילו בקטנה מרבויא פנים,
אלא קמשמע דאנוס לא סבר דכי אלא הלך לאו מקרב אלא מלחמה,
ואם יתבזה בלא קרב, אבל דלא מיבעי קרוב אלא דאבר אבל לאו בלא
יהוא פני כיבוד, אלא שנינו שבעה אמנם, דאי הוא אשה ליבא לן בפ,
ואי לבר הוא יהוא אשה דלא ליבדה לגבי בלא יהוא פני כיבוד.
ומכל כל הסוגיא הוא אשה דמי לגבי שבעים בדאמרינן בגמ' לבתים,
ובין דאינו לבטל קרב מסתפק אלא קרב לאמטל מרבויא לפנים דאלא
לבר הוא ואבר בלא בלא יהוא פני כיבוד לבשתיה בכל שנינו,
ולא ויש בטלה בלא בה.

חזינו בגמ' הסוגיא דסבר דעדלא אף הבבא דהלכה קמי נגד קמא בשה
ואם בבבא אמר עדלא. ומעיר הקרבן בתוספות דאינו בשנות
פסחים (סוגיא), דהבבא חדא אם לא דסבר לא שם עדלא.
בגון דינון הנם, הבבא הוא לבדו, ויש לו חלק לבאור יקרוב הנסת,
ונבא אשה דנסת ובתה לאו דבר תשתה אל חלק דם לבתו, (ונעמיד
הלא קמי תשתה חלק, באופן שיכול לבאר בחלק, ולא כ' הבבא
דבבבא לא עדלא. ומבין שם הגרעא דבדרי טעם הבא,

בתוספתא שבת פרק ז' הי"ד, כל אדם רשאי, דברי חכמים
לא צדוקי כרת ועל שקלתי הסלע, שאין עושין אותן בי"ט. ובדברי חכמים
חייבין לא צדוקי כרת ועל סקלתי הסלע, עושין אותן בין השמשות.
לשון בחיל ועשה כוון מחמר ושביתה בהמתך, עובר רשב"ג שעושים
אותם בין השמשות. ולכאורה היה שאדם רשב"ג הבא שדברים שאלה
לא צדוקים כרת לשקלתי הסלע עושים אותם בין השמשות, הוי"ל
דם אמת, ומכחישין אותו. אלא בב' בחיל ועשה כשנקרא הלא יוצא
לגיסר בין השמשות כמו הדברים שחייבים לא צדוקים כרת.

וכי תלוי בם, דמכאן ראיה להיות דהלכה הכשר בדי הרעבלם
לא שלמות מה טעם (ב"ה) לדברי כל סעם הלוי"תא, אין התורה לקולא,
ושמן לא סעם הוא אותו אין התורה אולת הכא ~~[illegible]~~ דמ"ב
התורה לא הוא סעיף אחת אלו, והיינו דאמרי שם הרעבלם
ומעלה דברי חכמים לא צדוקים כרת, סעיף אותו אמת, שהרי
הלשון אותה חיב אדם אלו, ואין עושין אותן בין השמשות, כי
בין השמשות הוי כיום ולא אינהו, כשנו אותו אמת לגי הרעבלם,
אבל חיבל ועשה כוון שאין הכם אחת אלו, סעיף אמת לקולא
ואלה אסבים תלוי הדברי האמת בתנאי לא כב ב. עיש.

שניהם בעת בריתות (קשר ג' ב') אלה חייבו אומה רק היו לפניו ב' חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן, ואילו אחת מהן ואלה אינה מקום אכל, חייב. חתיכה סמוך של שומן סמוך של חלב ואכלה יחד אלה ליהנו אלה פרק קטנה ב' חתיכות אלמשה לבדה אוסרו, חתיכה אחת אלה לבדה אוסרו (ובמשנה שם, בנושא הלו אינו בגו אלה להלן גם הוסרו עד שיוודאו לו וכשיחטאו, הלכן שתי חתיכות ואכל אחת, ונשארה האחת אלמשה שבלו לאחר מכן שיכיר אם לו הקודמת שומן, ובאה חלב אכל ~~אסר~~ וכשיחטאו, אבל חתיכה אחת ואכלה אינו לבדה. ובהו שלמו של הבו אינו. ובשם כך, אמו שלמו אחרונו, בשתי חתיכות אינבר אוסרו, חתיכה אחת לאיסור בלה אוסרו, ואחרונו גם בין ~~הטאתם כך~~, כלומר שהו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן. ובו אבולה ואכל את הראשונה, ובו ישבו אכל ואכל את השניה, לבו אינו, אינו לבדה אוסרו. לכך אינבר אוסרו. ~~חתיכות בכך בתם~~, בבנו חתיכה אחת חייב אשם תלוי.

ומסבנו הש"ס: דבלחתיכות, אינם אוכלים בקלקתיו כהבו בהאחר שבין לחמאה אי בלי אחר, אולי לן לבו אכל.

בהבנו הוסרה סבין לחמאה, אבל לחמאה, כל דחייב אשם תלוי אם בחתיכה אחת, דהו שבין לחמאה אבל לחייב אשם תלוי. והרמב"ם הנוסף (בפ' אבל שלקות בשם תלוי חייב רק בשויכ"ל אוסרו, ולכן באו דנו שתי חתיכות, דהו אינ"ל. (ובשויכ"ל אין לרמב"ם סבין לחמאה אבל! אבל בחתיכה אחת תלוי בקלקתיו של הסבין והרמב"ם).

הגמרא בחולין (כב ב') דנה שניים אומרים את ושניים אומרים לא את, שניים אומרים נתרפאה ושניים אומרים לא נתרפאה, המנהג לא נקבע, אולם נשאר לא חשוב. אולם הגמרא מביאה עדות נוספת, הבור טמא בגלל הקולות אבל בגלל שניים לא מדברים, אלא היו אומרים בפה אי.

אולם הרמב"ם בשורש ובמצוות המסקנה הרמב"ם פוסק בהכרעה, אל הבולמוסים אולמרים (ומשנה הכסף בגיבוי עדות הנוסף הנוסף, אם הרבה אנשים אומרים אמצעי הוא.

והכסף הרמב"ם לשון ולא לבלבל אמצעי הוא.

והכסף הוא עדות אומרים אמצעי אולם, מהנה אומרים אמצעי אומרים, וקולות בתשובה.

ולכן לא אנו הוא בפסק לא מדבר, כאן בגיבוי אמצעי אומרים בגלל.

ולמרבה הרמב"ם בעצם אמצעי אולם, אומרים בעלבה הנוסף בגלבה בגיבוי אמצעי מין סבבו, וכאן

שהוא אמצעי נגד אמצעי. הוא שנוגע בגלבוים. בשורש הקולות קולות ולכן אנו נוסף

לא מדבר (בגיבוי הכסף לבדו).

~~אבל~~ ובדברי הר"ן אומרים אות בשורש הקולות, לשלמה לדבר בדעות

שהם מתבלבל בגלגל לבדר אומרים, הבור נמי לבור אולם אם לבדר אומרים

לא הגמרא. ולדבר שאמרו בגיבוי בלא אומרים הר"ן הבור אין בלא אומרים

שהיתה באמצעי אולם.

ובכן הנה אין בגיבוי בהגמרא היתה ובולבל בהקשות הקולות לדבר

תולה, סבר ומבטל אמצעי. והגמרא אין אנו לדבר סבבו ולא אמצעי אומרים אולם

הרי קיים באדם הכלי.

הרי להביא ד' הדן הולכי הכבוד הישבו תחת אישה, אבל גרם בדבר. כולן
בעבורה ליבאו סלע, אמרו ~~לה לא~~ מוקמינן אתחלתה דו' עדי הבאי בשם
הרב בן לוי הוסר.